

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-95-5/18-T
Datum: 27. januar 2012.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija O-Gon Kwon, predsjedavajući
sudija Howard Morrison
sudija Melville Baird
sudija Flavia Lattanzi, rezervni sudija

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 27. januar 2012.

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTJEVU OPTUŽENOG DA SE IZ PRILOGA IZBRIŠU
INCIDENTI GRANATIRANJA I SNAJPERSKOG DJELOVANJA U SARAJEVU**

Tužilaštvo

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi

g. Radovan Karadžić

Branilac u pripravnosti

g. Richard Harvey

OVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po "Zahtjevu da se iz priloga izbrišu incidenti granatiranja i snajperskog djelovanja u Sarajevu", koji je optuženi podnio 22. novembra 2012. godine (dalje u tekstu: Zahtjev), i ovim donosi odluku po njemu.

I. Istorijat postupka i argumentacija

1. Pretresno vijeće u ovom predmetu je 22. jula 2009. izdalo nalog kojim je pozvalo tužilaštvo da navede načine da se smanji obim optužnice u ovom predmetu, kao i trajanje suđenja protiv optuženog.¹ Tužilaštvo je tako i postupilo 31. avgusta 2009. kada je, između ostalog, predložilo kraćenje dijela predmeta koji se odnosi na incidente granatiranja i snajperskog djelovanja u Sarajevu, te navelo da dodatna kraćenja ne bi bila u interesu pravde.² Dana 8. oktobra 2009. Pretresno vijeće je donijelo "Odluku o primjeni pravila 73bis" (dalje u tekstu: Odluka na osnovu pravila 73bis), kojom je prihvatilo predložena skraćanja koja se odnose na Sarajevo i tako reduciralo dio predmeta koji se odnosi na 16 slučajeva snajperskog djelovanja u Sarajevu iz Priloga F i 15 slučajeva granatiranja navedenih u Prilogu G sadašnje Treće izmijenjene optužnice (dalje u tekstu: Optužnica).³

2. U Zahtjevu optuženi traži od Vijeća, na osnovu pravila 54 Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik), da iz Optužnice izbriše više slučajeva snajperskog djelovanja i granatiranja u Sarajevu koji su navedeni u priložima F i G, i to F2, F6, F7, F8, F10, F15, G5, G9, G11 i G12.⁴ Da bi potkrijepio svoj zahtjev, optuženi upućuje na činjenicu da je tužilaštvo, na osnovu pravila 73bis(D), ponudilo da ne izvodi dokaze o tim incidentima u predmetu *Tužilac protiv Mladića* koji se u znatnoj mjeri preklapa s predmetom protiv optuženog. Pritom je tužilaštvo izjavilo da svoju obavezu dokazivanja u vezi s optužbama protiv Ratka Mladića koje se odnose na Sarajevo može ispuniti tako što će se pozvati na deset odabranih incidenata snajperskog

¹ Nalog tužilaštvu na osnovu pravila 73bis(D), 22. juli 2009. godine, par. 6.

² Podnesak tužilaštva na osnovu pravila 73bis, par. 10-13, Dodatak B, str. 74-75.

³ Odluka na osnovu pravila 73bis, par. 6

⁴ Zahtjev, par. 1.

djelovanja i deset odabranih incidenata granatiranja.⁵ Optuženi tvrdi da nema razloga da se ovom predmetu pristupi drugačije i napominje da se stiče utisak da je tužilaštvo u predmetu *Mladić* izbacilo incidente za koje postoje slabi dokazi ili slučajeve sličnih incidenata.⁶ S tim u vezi optuženi upućuje na dva incidenta. U vezi s incidentom G9, optuženi konstatuje da tužilaštvo nije dokazalo taj incident u dva ranija predmeta i da, shodno tome, nema razloga da se taj incident zadrži i traži od optuženog da izvede dokaze u svrhu pobijanja.⁷ Što se tiče incidenta G5, optuženi tvrdi da tužilaštvo nije izvelo nikakve dokaze o tom incidentu i da se u vezi s njim u potpunosti oslanja na činjenice o kojima je već presuđeno. Prema mišljenju optuženog, budući da će presumpcija proistekla iz tih činjenica o kojima je već presuđeno nestati čim on o tom incidentu iznese svoje dokaze, nema ni smisla tražiti da on o tome izvodi dokaze.⁸ Da zaključimo, optuženi tvrdi da podnesak tužilaštva na osnovu pravila 73bis(D) u predmetu *Mladić* daje priliku Vijeću da "skradi trajanje ostatka suđenja i dužinu svojih vijećanja i presuda tako što će izbrisati navode o incidentima koji su suvišni" u ovom predmetu.⁹

3. Dana 7. decembra 2011. tužilaštvo je podnijelo "Odgovor na Zahtjev da se izbrišu incidenti granatiranja i snajperskog djelovanja u Sarajevu" (dalje u tekstu: Odgovor), kojim se protivi Zahtjevu.¹⁰ Tužilaštvo prvo tvrdi da Zahtjev, budući da je podnesen na osnovu pravila 54, nema pravnu osnovu za kraćenje Optužnice i da bi ga već iz tog razloga trebalo odbaciti.¹¹ Međutim, ako Vijeće ipak odluči da se pozabavi sadržinom Zahtjeva, tužilaštvo tvrdi da bi ga trebalo odbiti budući da optuženi nije pokazao da je potrebno ponovno razmotriti Odluku na osnovu pravila 73bis kako bi se spriječila nepravda.¹² U prilog tome tužilaštvo navodi da skraćanja optužnice u predmetu *Mladić* ne povlače automatski za sobom ista skraćanja u ovom predmetu, naročito zbog toga što se u obzir uzimaju različite okolnosti ova dva predmeta.¹³ Osim toga, tužilaštvo tvrdi da optuženi ne iznosi dodatne razloge za ponovno razmatranje i napominje da, u vezi s

⁵ Zahtjev, par. 5, 11.

⁶ Zahtjev, par. 5-11.

⁷ Zahtjev, par. 9.

⁸ Zahtjev, par. 10.

⁹ Zahtjev, par. 12.

¹⁰ Odgovor, par. 1.

¹¹ Odgovor, par. 2.

¹² Odgovor, par. 3.

¹³ Odgovor, par. 4-5.

incidentom G9 navedenim u prilogu, optuženi samo ponavlja argumente koje je ranije već neuspješno iznio Vijeću.¹⁴ Što se tiče incidenta G5 navedenog u prilogu, tužilaštvo tvrdi da je ono, osim činjenica o kojima je već presuđeno, dostavilo dokumentarne dokaze o tom incidentu i da optuženi pogrešno tumači praksu o činjenicama o kojima je već presuđeno budući da te činjenice neće jednostavno "nestati" ako on izvede protivdokaze.¹⁵

II. Mjerodavno pravo

4. Pravilo 54 Pravilnika predviđa da, na zahtjev bilo koje strane ili *proprio motu*, sudija ili pretresno vijeće mogu izdavati naloge koji su potrebni za vršenje istrage ili pripremu i vođenje suđenja.

5. Pravilo 73bis(D) Pravilnika predviđa sljedeće:

Nakon što sasluša tužioca, Pretresno vijeće može, u svrhu pravičnog i ekspeditivnog suđenja, pozvati tužioca da smanji broj tačaka u optužnici i može odrediti broj mjesta zločina ili incidenata obuhvaćenih jednom ili više optužbi za koje tužilac može izvesti dokaze za koje se, s obzirom na sve relevantne okolnosti, uključujući krivična djela za koja se optuženi tereti u optužnici, njihovu klasifikaciju i karakter, mjesta gdje se tvrdi da su počinjena, te razmjer i žrtve tih krivičnih djela, može razumno smatrati da čine reprezentativni uzorak krivičnih djela za koja se optuženi tereti.

6. Vijeće podsjeća da u Pravilniku ne postoji odredba koja bi se odnosila na zahtjeve za ponovno razmatranje. Takvi zahtjevi proizlaze iz sudske prakse Međunarodnog suda i prihvatljivi su samo u određenim okolnostima.¹⁶ Standard za ponovno razmatranje odluke koji je postavilo Žalbena vijeće je da "veća imaju inherentno diskreciono ovlašćenje da preispituju ranije donete inderlokutorne odluke u izuzetnim slučajevima, 'ako se pokaže očigledna greška u rezonovanju ili ako je to potrebno kako bi se sprečila nepravda'.¹⁷

¹⁴ Odgovor, par. 6.

¹⁵ Odgovor, par. 6.

¹⁶ V. npr. *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-T, Odluka u vezi sa zahtjevima strana u postupku za preispitivanje odluka Vijeća, 26. mart 2009. godine (dalje u tekstu: Odluka o ponovnom razmatranju u predmetu *Prlić*), str. 2.

¹⁷ Odluka po zahtjevima optuženog za ponovno razmatranje odluka o formalnom primanju na znanje činjenica o kojima je već presuđeno, 14. juni 2010. godine, par. 12, gdje se upućuje na *Tužilac protiv S. Miloševića*, predmet br. IT-02-54-AR108bis.3, povjerljiva Odluka po Zahtevu Srbije i Crne Gore za preispitivanje odluke Pretresnog veća od 6. decembra 2005., 6. april 2006. godine, par. 25, fusnota 40 (gdje se citira *Kajelijeli protiv tužioca*, predmet br. ICTR-98-44A-A, Presuda, 23. maj 2005. godine, par. 203-204.); v. takođe *Ndindabahizi protiv tužioca*, predmet br. ICTR-01-71-A, Odluka po zahtjevu žalioca da se

Prema tome, strana koja je podnijela zahtjev dužna je uvjeriti Vijeće da postoji očigledna greška u zaključivanju, odnosno u to da posebne okolnosti opravdavaju ponovno razmatranje kako bi se spriječila nepravda.¹⁸

III. Diskusija

7. Iako je Zahtjev optuženog zasnovan na pravilu 54, Vijeće smatra da je ispravnije njegov zahtjev okarakterisati kao zahtjev za ponovno razmatranje Odluke na osnovu pravila 73bis. Tom Odlukom utvrđen je broj incidenata granatiranja i snajperskog djelovanja u Sarajevu navedenih u prilogu, koji optuženi sada želi smanjiti kako bi Optužnicu uskladio s optužnicom u predmetu *Mladić*. Drugim riječima, suština argumenta optuženog je da novi razvoj događaja u predmetu *Mladić* nameće ponovno razmatranje Odluke na osnovu pravila 73bis kako bi se spriječila nepravda.

8. Iako je Vijeće upoznato sa stavom tužilaštva da ono može dokazati dio svoje teze protiv Mladića koji se odnosi na Sarajevo i na osnovu samo deset incidenata granatiranja i deset incidenata snajperskog djelovanja, Vijeće ne smatra da bi zbog toga trebalo izvršiti slična kraćenja Optužnice u ovom predmetu. Prvo, ništa u Pravilniku ne ukazuje na to da bi incidenti izostavljeni u jednom predmetu na osnovu Pravilnika nužno morali biti izostavljeni i u drugim predmetima u kojima su podignute optužbe za iste incidente. Osim toga, iako se predmet protiv Mladića u velikoj mjeri preklapa s ovim postupkom, između njih postoji i niz razlika, kao na primjer činjenica da su ta dva optužena za vrijeme sukoba bila na dva različita položaja. Prema mišljenju Vijeća, i samo ta razlika potencijalno je dovoljno objašnjenje razlika u navedenim incidentima, kao i potrebe da se u ovom predmetu izvedu dokazi o većem broju incidenata.

9. Osim toga, Vijeće ne razumije kako se kraćenjem optužnice u predmetu *Mladić* na bilo koji nanosi nepravda optuženom. Tužilaštvo je već izvelo većinu svojih dokaza u vezi sa Sarajevom i optuženi će dobiti priliku da, ako to želi, ospori sve ili neke od tih dokaza u okviru izvođenja svojih dokaza. Time što će možda morati izvoditi dokaze u

odluka od 4. aprila 2006. godine ponovno razmotri zbog materijalne greške, koji je podnijela odbrana, 14. juni 2006. godine, par. 2.

¹⁸ *Tužilac protiv Galića*, predmet br. IT-98-29-A, Odluka po zahtjevu odbrane za preispitivanje, 16. juli 2004. godine, str. 2; v. takođe *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-T, Odluka po Nikolićevom zahtjevu za preispitivanje i Nalog za izdavanje naloga *subpoena duces tecum*, 2. april 2009. godine, str. 2; Odluka u vezi s ponovnim razmatranjem u predmetu *Prlić*, str. 2-3.

vezi s incidentima koje sad želi izbrisati iz Optužnice ni na koji način mu se ne nanosi nepravda sve dok ima mogućnost da izvede te dokaze, oslanjajući se na sve zaštitne mehanizme pravičnog i ekspeditivnog suđenja. S druge strane, Vijeće takođe napominje da tužilaštvo po okončanju izvođenja svojih dokaza možda razmotri mogućnost povlačenja određenih optužbi ili incidenata ako bude smatralo da nije predočilo dovoljno dokaza koji će zajamčiti izricanje osuđujuće presude.

10. Konkretno, što se tiče incidenta G9, Vijeće podsjeća da je optuženi još u aprilu 2011. zatražio da se taj incident izbriše iz Optužnice, a svoj zahtjev je potkrijepio istim argumentima koje i sad iznosi, naime da taj incident nije dokazan van razumne sumnje u ranijim predmetima pred Međunarodnim sudom.¹⁹ Vijeće podsjeća da je taj zahtjev odbilo kao preuranjen budući da je tužilaštvo još uvijek izvodilo dokaze i imalo priliku da, ako želi, izvede i dodatne dokaze o tom incidentu.²⁰ Budući da tužilaštvo još uvijek izvodi svoje dokaze, mišljenje Vijeća je nepromijenjeno. Shodno tome, Vijeće smatra da se zadržavanjem incidenta G9 ne nanosi nepravda optuženom i da ga stoga, u ovom trenutku, ne treba izbrisati iz Optužnice.

11. Na kraju, Vijeće smatra da je argument optuženog u vezi s učinkom činjenica o kojima je već presuđeno u odnosu na incident G5 pogrešan. Kao što je Žalbeno vijeće napomenulo, učinak činjenica o kojima je već presuđeno, a koje su formalno primljene na znanje na osnovu pravila 94(B) Pravilnika, jedino je to da one tužilaštvo oslobađaju od tereta izvođenja početnih dokaza o dotičnom pitanju. Optuženi kasnije može to pitanje osporiti izvođenjem pouzdanih i vjerodostojnih protivdokaza.²¹ Ako i kada on to uradi, tužilaštvo i dalje ima mogućnost da izvede dodatne dokaze o tom pitanju u postupku pobijanja. Dakle, budući da je to smisao pravila 94(B), optuženom ne nanosi nepravda time što se od njega traži da izvede dokaze kojima pobija presumpciju proizašlu iz činjenica o kojima je već presuđeno, naročito ako se uzme u obzir činjenica da je Vijeće, kada je donijelo odluku da formalno primi na znanje činjenice o kojima je već presuđeno,

¹⁹ V. Zahtjev za odbacivanje optužbi zbog nedostatka dokaza: incident granatiranja G9, 5. april 2011. godine.

²⁰ V. Odluka po Zahtjevu optuženog za odbacivanje optužbe zbog nedostatka dokaza: incident granatiranja G9, 13. maj 2011. godine, par. 3.

²¹ *Tužilac protiv Karemaere i drugih*, predmet br. ICTR-98-44-AR73(C), Odluka po Interlokutornoj žalbi tužilaštva na Odluku o formalnom primanju na znanje, 16. juni 2006. godine, par. 42.

imalo na umu pravo optuženog na pravično suđenje.²² Osim toga, prihvatanje argumenta optuženog u vezi s incidentom G5 bi praktično poništilo pravilo 94(B) budući da se tužilaštvo ne bi nikada moglo pozvati na činjenice o kojima je već presuđeno ako je obaviješteno da će ih odbrana osporiti. Shodno tome, Vijeće ne smatra da bi taj konkretni incident trebalo izbrisati iz Optužnice zbog toga što se tužilaštvo u vezi s njim u ovom trenutku oslanja isključivo na činjenice o kojima je već presuđeno.

IV. Dispozitiv

12. Shodno tome, Pretresno vijeće, na osnovu pravila 54 i 73bis(D) Pravilnika, ovim **ODBIJA** Zahtjev.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je engleska verzija mjerodavna.

/potpis na originalu/
sudija O-Gon Kwon,
predsjedavajući

Dana 27. januara 2012.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]

²² V. Odluka po Prvom zahtjevu tužilaštva za formalno primanje na znanje činjenica o kojima je već presuđeno, 5. juni 2009. godine, par. 9, 33-38.